



**MINISTERUL
AGRICULTURII, DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI MEDIULUI**



Raportul privind evaluarea impactului proiectului

***Apă curată pentru comunitățile bazinului
râului Prut***

**Violeta EVTODIENCO,
șef Secție statistică regională**



Raportul de evaluare a impactului a fost elaborat în baza:

1. Metodologiei de evaluare a impactului proiectului, conform criteriilor: relevanță, eficiență, eficacitate, impact și durabilitate.
2. Cererea de finanțare a proiectului din FNDR.
3. Documentației prezentate de către ADR Sud.
4. Informației prezentate de către primăriile comunei Manta, satului Crihana Veche, S.A. „Apă-Canal Cahul”, Centrului de Sănătate Publică a raionului Cahul.
5. Vizitei de evaluare a impactului proiectului.



***Apelul de
propuneri de proiecte*** anul 2010

Amplasarea Regiunea de dezvoltare Sud, comuna Manta și satul Crihana Veche din raionul Cahul

Prioritatea SDR Sud nr. 1: Reabilitarea infrastructurii fizice

Măsura 1.1: Extinderea și modernizarea sistemelor centralizate de aprovizionare cu apă și îmbunătățirea esențială a serviciilor de canalizare și tratare a apelor uzate

Solicitant Primăria comunei Manta, r. Cahul

Beneficiari Locuitorii unităților administrativ-teritoriale Manta și Crihana Veche ale raionului Cahul

***Perioada de
implementare*** anii 2011 - 2012

Relevanța



Corespund obiectivele proiectului general și specifice prevederilor strategice, stipulate în documentele de politici ce țin de dezvoltarea regională / locală?

Obiectivul general:

Construirea infrastructurii adecvate și durabile de alimentare cu apă pentru localitățile Manta și Crihana Veche prin extinderea sistemului de alimentare cu apă centralizat al or. Cahul și creșterea gradului de acces al populației la aceste servicii.

Obiectivul specific:

Dezvoltarea social-economică și îmbunătățirea condițiilor de sănătate și de mediu în regiunea bazinului râului Prut prin implementarea proiectului și a unui sistem de management integrat calitate-mediu-igienă și siguranța alimentară.

Obiectivele proiectului se încadrează în:

1. Strategia de dezvoltare regională Sud 2010-2012

Prioritatea 1: Reabilitarea infrastructurii fizice.

Măsura 1.1: Extinderea și modernizarea sistemelor centralizate de aprovizionare cu apă și îmbunătățirea esențială a serviciilor de canalizare și tratare a apelor uzate.

2. Programului de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul pentru anii 2012-2017, componenta „Aprovizionare cu apă și servicii de canalizare”.

3. Documente strategice de nivel local pentru perioada anilor 2011-2012 nu au fost disponibile.

Relevanța



În ce măsură
conținutul
proiectului
corespunde
necesităților
specifice ale
grupurilor țintă?

Grupurile țintă constituie:
9600 locuitori ai satelor
Crihana Veche, Pașcani și
Manta din raionul Cahul.

Proiectul a avut drept scop
acordarea serviciilor calitative
de aprovizionare cu apă potabilă
locuitorilor din localitățile
menționate, din surse sigure de
apă, cum ar fi râul Prut.

Eficiența



Disponibilitatea
resurselor
necesare

Costul total a proiectului conform
cererii de finanțare:
19 746,47 mii lei, 100% solicit
din FNDR.

Suma alocată din FNDR:
16 867,8 mii lei

Suma finală valorificată:
16 867,8 mii lei

Motivul:

Diminuarea costului
proiectului în
rezultatul efectuării
procedurilor de
achiziții publice

Eficiența



Produsele de proiect - cantitatea și calitatea acestora?	Produse planificate	Produsele obținute și calitatea acestora la momentul evaluării
	• Stație de pompare la Stația de Tratare a Apei din Cahul cu o conducta magistrala construita;	Realizat Un grup din 3 pompe, cu capacitatea de 150 m³/oră, a fost instalat la Stația de tratare a apei din or. Cahul.
	• Un sistem integral de alimentare cu apă a comunei Manta și s. Crihana Veche funcțional;	Realizat parțial 59,1 km rețele de apeduct au fost construite, inclusiv: 11,4 km apeduct magistral de la Stația de tratare spre satele Crihana Veche, Pașcani, Manta; 29,3 km rețele în s. Crihana Veche; 8,4 km rețele în comuna Manta. Sistemul integral de alimentare cu apă la momentul evaluării nu a fost creat.
	• Crearea unui parteneriat durabil între APL de nivelul I, localități învecinate: Cahul, Crihana Veche, Pașcani, Manta	Realizat parțial A fost semnat Acordul de parteneriat la inițiere a implementării proiectului între localitățile date. În același timp, este greu de afirmat că parteneriatul este durabil.

Eficacitatea



Care sunt rezultatele obținute pînă în prezent	Rezultate planificate	Rezultate obținute și calitatea acestora la momentul evaluării
	• Infrastructura adecvata si durabila de alimentare cu apa pentru partenerii proiectului construita si funcțională.	<i>Realizat parțial</i> Infrastructura de alimentare cu apa pentru partenerii proiectului a fost construită. Totodată nu este durabilă.
	• 9600 locuitori ai comunei Manta și satului Crihana Veche vor avea acces la apă potabilă de calitate.	<i>Realizat parțial</i> 9600 locuitori ai satelor Manta, Pașcani, Crihana Veche au obținut acces la serviciile AAP, prestate de către S.A. „Apă-Canal Cahul”. Concomitent, conectările la sistemul nou construit au constituit: 34,4% - în satul Crihana Veche și 50,0% - în comuna Manta

Eficacitatea



Care sunt rezultatele obținute pînă în prezent	Rezultate planificate	Rezultate obținute și calitatea acestora la momentul evaluării
	•Sporirea calității prestării serviciilor de alimentare cu apă în baza optimizării raportului calitate/preț.	<i>Realizat parțial</i> Serviciul este prestat 24 din 24 ore. Apa este supusă tratării tehnologice stabilite și corespunde standardelor de calitate a apei potabile. Este verificată în baza analizelor microbiologice și analizelor fizico-chimice a substanțelor conținute în apă. Analizele sunt efectuate în cadrul laboratorului S.A. „Apă-Canal Cahul”. Tariful pentru AAP din sistemul nou construit, prin intermediul SA „Apă-Canal Cahul”, este mai mare comparativ cu cel aplicat pentru AAP din fântânile arteziene: tariful aplicat de SA „Apă-Canal” - 12.0 lei pentru populație; tarif aplicat de serviciile de AAP din fântâni arteziene pentru populație: Crihana Veche - 7,0 lei; Manta – 10 lei.

Eficacitatea



Care sunt rezultatele obținute pînă în prezent	Rezultate planificate	Rezultate obținute și calitatea acestora la momentul evaluării
	Identificarea preventivă și controlul pericolelor și riscurilor care pot afecta sănătatea și securitatea părților interesate.	<i>Nerealizat</i> Numărul cazurilor de boli hepatice cronice virale și ale sistemului genito-urinar, conform datelor Centrului de Sănătate Publică a raionului Cahul, sunt în creștere: Numărul persoanelor afectate de boli hepatice cronice virale au constituit: anul 2014: Manta – 6; Pașcani – 0; Crihana Veche – 3; anul 2015: Manta – 3; Pașcani – 3; Crihana Veche – 9; anul 2016: Manta – 7; Pașcani – 7; Crihana Veche – 19. Numărul persoanelor afectate de boli ale sistemului genito-urinar au constituit: anul 2014: Manta – 35; Pașcani – 3; Crihana Veche – 24; anul 2015: Manta – 53; Pașcani – 13; Crihana Veche – 181; anul 2016: Manta – 111; Pașcani – 33; Crihana Veche – 160.

Impactul



Care este impactul global al proiectului deja observat și cel potențial?	Extinderea sistemului AAP al or. Cahul, prin racordarea apeductul construit pentru satele Manta, Pașcani și Crihana Veche și crearea condițiilor pentru populație de a se conecta la sursa sigură de apă potabilă, r. Prut – nu a contribuit în mare măsură la atingerea impactului.
Contribuția proiectului la atingerea obiectivului general?	Serviciul AAP nu este adecvat și durabil. Conectările consumatorilor la sistemul de AAP, racordat la sistemul respectiv al or. Cahul, se efectuează destul de lent. Nivelul de sănătate a populației nu este mai ridicat comparativ cu perioada în care a fost depusă cererea de finanțare din FNDR.
Factorii externi eventuali, ce ar putea pune în pericol impactul direct?	Lipsa unui sistem de canalizare centralizat și a infrastructurii respective poate diminua rezultatele obținute în cadrul proiectului. Litigiul judiciar dintre primăriile com. Manta și s. Crihana Veche și SA „Apă – Canal Cahul” privind pierderile de apă în rețeaua de apeduct nou construită.

Durabilitatea



Durabilitatea rezultatelor proiectului	Bunurile obținute în cadrul proiectelor sunt la balanța primăriilor vizate de proiect. Bugetul local nu dispune de mijloacele financiare necesare pentru întreținerea apeductului construit.
Asumarea responsabilității beneficiarilor față de rezultatele obținute?	Nu exista un contract de delegare a gestiunii, conform căruia beneficiarii transferă prestatorului de servicii, toate atribuțiile și responsabilitățile privind furnizarea serviciului public de alimentare cu apă, precum și administrarea și exploatarea sistemelor și infrastructurii tehnico-edilitare aferente acestora. Întreprinderile municipale pentru gestionarea serviciului AAP existente în primăriile Manta și Crihana Veche deserveșc doar rețele de apeduct de la fântânile arteziene. Rețele de apeduct noi construite și racordate la sistemul de AAP al or. Cahul, în lipsa unui contract de delegare a gestiunii, sunt lipsite de o întreținere profesională adecvată.

Concluzii



Proiectul este unul relevant și corespunde necesităților grupurilor țintă. Acesta ar putea avea un impact regional și servi drept exemplu pentru alte APL în promovarea regionalizării serviciilor AAC. Cu toate acestea nu a fost creată o intervenție logică, în care să se vadă clar ce se dorește să se întreprindă pentru a obține schimbări concrete, care sunt impedimentele care pot influența realizarea obiectivelor.

În pofida faptului că autoritățile locale au avut drept scop să obțină acces la sursa de apă curată pentru locuitorii satelor Manta, Pașcani și Crihana Veche, rata de conectare la sistemul nou construit este mică. Conform documentelor de planificare strategică de nivel local pentru anii 2016-2020 se planifică extinderea rețelelor racordate la fântânile arteziene, apa din care nu corespunde standardelor de sănătate.

În cazul în care există un serviciu calitativ AAP, dorințele populației cresc în vederea asigurării unui nivel de trai decent. În situația dată, lipsa unui sistem de canalizare centralizat influențează negativ starea mediului ambiant, precum și nivelul de sănătate a populației.

Lipsa contractului de delegare a gestiunii serviciului AAP dintre S.A. „Apă-Canal Cahul” și primăriile Manta și Crihana Veche, precum și situația de conflict dintre acestea privind pierderile de apă în rețelele noi construite, poate conduce la blocarea funcționării sistemului și ineficiența investiției efectuate.

Recomandări



Se recomandă primăriilor Manta și Crihana Veche:

Să intensifice lucrul cu populația pentru ai demonstra beneficiile conectării la un sistem centralizat AAP.

Să aplice principiul de cooperare intercomunitară pentru organizarea, în comun cu primăria orașului Cahul, a serviciului public de alimentare cu apă și canalizare și delegarea serviciului AAP, inclusiv cu transmiterea în gestiune a rețelelor și surselor de apă alternativă (fântânilor arteziene), prestatorului de serviciu în conformitate cu legislația în vigoare.

Să prezinte planul de asigurare a durabilității rezultatelor proiectului și informația privind realizarea acestuia către ADR Sud.

Să identifice soluții pentru crearea sistemului centralizat de canalizare.

Se recomandă S.A. „Apă-Canal Cahul”:

Să identifice soluțiile de rigoare și să concluzioneze cu partenerii de proiect pentru ameliorarea situației de conflict legată de pierderile de apă în rețea.

Să acorde suportul necesar primăriilor Manta și Crihana Veche pentru întocmirea și semnarea contractului de delegare pentru furnizarea serviciului AAP, precum și administrarea și exploatarea rețelelor AAP.

Se recomandă ADR Sud:

Să transmită spre informare și luare de măsuri concrete Raportul de evaluare a impactului proiectului „Apă curată pentru comunitățile bazinului râului Prut” beneficiarului principal al proiectului și partenerilor acestuia.

Să plaseze pe pagina web a ADR Sud raportul de evaluare a impactului proiectului respectiv.

Să monitorizeze realizarea planului de asigurare a durabilității rezultatelor proiectului.



Mulțumim pentru atenție